

OECD *Multilingual Summaries*

The Space Economy at a Glance 2014

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/9789264217294-en

Stručný pohled na kosmický sektor 2014

Přehled v českém jazyce

Globální kosmický sektor je technologicky velmi vyspělá odvětví se složitým ekosystémem, v němž v roce 2013 po celém světě pracovalo minimálně 900 000 lidí, mimo jiné zaměstnanců veřejných orgánů (kosmických agentur, kosmických sekcí organizací veřejné správy a organizací zaměřených na obranu), kosmického výrobního průmyslu (konstrukce raket, družic, pozemních systémů), přímých dodavatelů pro tento průmysl (komponenty) a širšího sektoru služeb spojených s využíváním vesmíru (zejména komerční satelitní telekomunikační služby). Do těchto odhadovaných údajů ovšem nejsou zahrnuty vysoké školy a výzkumné instituce, které jako příjemci veřejných zakázek a iniciátoři inovační činnosti v kosmickém sektoru hrají důležitou roli v oblasti výzkumu a vývoje.

Získávání a rozvoj kapacit umožňujících využívání vesmíru je stále velmi atraktivním strategickým cílem a počet zemí a společností, jež investují do vesmírných systémů a jejich návazného využití, stále roste. Financování institucí v roce 2013 zůstalo navzdory ekonomické krizi celosvětově na stejné úrovni. V několika zemích OECD a rozvíjejících se zemích se jejich rozpočet dokonce zvýšil. Kosmický průmysl je často spojován s představou vysokých nákladů, národní výdaje na něj však ve všech zemích G20 představují pouze velmi malé procento z HDP. Ve Spojených státech amerických, které provozují největší vesmírný program na světě, dosahují pouze 0,3 % z HDP a ve Francii odpovídají méně než 0,1 % HDP.

V celosvětovém měřítku vykázaly v roce 2013 nejvyšší rozpočty na kosmický průmysl země OECD (50,8 miliard USD, při využití parit kupní síly (PPP)), stále větší část světových aktivit souvisejících s využíváním vesmíru se nicméně odehrává mimo OECD, především v Brazílii, Ruské federaci, Indii a Číně (kolem 24 miliard USD při využití PPP).

Kosmický sektor v roce 2013 přinesl příjmy ve výši zhruba 256,2 miliard USD, které si rozdělili dodavatelé pro kosmický výrobní průmysl (33 %), provozovatelé družic (8,4 %) a poskytovatelé spotřebitelských služeb (58 %), mimo jiné subjekty, jejichž příjmy jsou zčásti závislé na možnosti využívat družice, například poskytovatelé přímého satelitního televizního vysílání.

Globalizace kosmického sektoru se zrychluje

Globalizace kosmický průmysl ovlivňuje v několika rovinách. V 80. letech 20. století měla prostředky na výrobu a vypuštění družice pouze hrstka států. Dnes se na aktivitách souvisejících s využíváním vesmíru podílí mnohem více zemí a společností z nejrůznějších průmyslových sektorů a lze očekávat, že jejich počet v nadcházejících letech ještě poroste. Na mezinárodní úrovni se výrazně rozvíjejí také dodavatelské řetězce podporující vývoj a provoz vesmírných systémů, a to i přesto, že kosmický sektor stále silně ovlivňují strategické a bezpečnostní otázky a zájmy. Mnoho vesmírných technologií má dvojitý užití, což znamená, že je lze využít v civilních i vojenských programech. To často komplikuje jejich mezinárodní prodej. Jak ovšem dokazuje nedávný průzkum OECD zaměřený na globální hodnotové řetězce, řetězce produktů a služeb pro vesmírné systémy rychle nabývají mezinárodního charakteru. Spolupráce mezi subjekty, které se v oboru angažují, má řadu různých podob (např. materiální spolupráce mezi kosmickými agenturami, zadávání zakázek zahraničním dodavatelům, offsetové programy průmyslové spolupráce)

a trend směřování ke globalizaci ovlivňuje celý kosmický sektor – od výzkumu a vývoje a konstrukční činnosti až po výrobu a služby.

O prosazení v globálních hodnotových řetězcích usiluje stále více subjektů, a tak se tradiční aktéři na relativně malém komerčním otevřeném trhu s kosmickými loděmi, nosnými zařízeními a součástmi musí vyrovnávat se silnější konkurencí než dříve. Rozmach skupin podnikajících v leteckém a kosmickém a elektronickém průmyslu, jež pronikají na nové národní trhy, kde se nově investuje do vesmírných programů, se promítá i do situace v oblasti lidských zdrojů. Otevírají se nové možnosti – vědecká spolupráce, technologické inovace, nové aplikace, rozvíjející se trh atd. – a to s sebou nese nová rizika, k nimž patří mimo jiné stále větší možnost nejrůznějšího narušení složitých dodavatelských řetězců. Politici a průmyslové subjekty proto budou v několika příštích letech muset hledat střední cestu, která umožní co nejlépe využít nové možnosti a zároveň maximálně zmírnit nová rizika.

„Demokratizace“ v kosmickém sektoru postupuje

V kosmickém sektoru se prosazují nové dynamické síly a stále výrazněji se uplatňují některé technologické inovace (např. elektrické systémy pohonu na velkých telekomunikačních družicích, využívání 3D tisku a jeho testování na Mezinárodní vesmírné stanici) a další jsou na dosah (např. pokroky v oblasti miniaturizace, které ještě zlevní malé družice). Díky vědeckým a technologickým inovacím může vesmírné projekty realizovat více subjektů. Vývoj senzorů náběžných hran a nových vesmírných lodí ale přesto není myslitelný bez dlouholetého výzkumu a vývoje a dlouhodobého financování. Vysoké školy však již mohou nakupovat hotové technologie a vybavení pro výrobu mikrodružic, které mají stále širší možnosti využití. Revoluci by do kosmického výrobního průmyslu mohly vnést také inovativní průmyslové procesy, například techniky sériové výroby používané v automobilovém průmyslu upravené pro potřeby výroby některých vesmírných systémů. Tyto nové faktory by spolu s globalizací mohly významně změnit způsob provozování aktivit souvisejících s využíváním vesmíru po celém světě, zejména z pohledu tradičních hráčů na tomto poli.

Zřetelnější socioekonomické aspekty investování do využívání vesmíru

Investice do projektů využívání vesmíru se v socioekonomické rovině projevují v řadě ohledů. Přínos využívání vesmíru je kvalitativní (např. kvalitnější rozhodování díky snímkům z družic), ale v některých případech také finančně vyčíslitelný, například pokud jde o úsporu nákladů při používání nástrojů satelitní navigace. Přesto je však zapotřebí zlepšit předávání ověřených informací mezi politiky a občany. V souvislosti s posuzováním výhod investic do vesmírných projektů je na mezinárodní úrovni nutné věnovat větší péči budování znalostní báze a hledání efektivních mechanismů pro předávání know-how a zkušeností profesionálům po celém světě. Jejich zavedení může pomoci zlepšit dostupnost podložených informací o výhodách a nedostacích vesmírných projektů a zároveň snížit riziko zbytečného opakování kroků, které už někdo učinil.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2014), *The Space Economy at a Glance 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264217294-en